NAHIKO

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

Erakunde autonomiaduna
EUSKO JAURLARITZA

Organismo Autónomo del
GOBIERNO VASCO

LEHEN HEZKUNTZAKO 2. MAILA

4. UNITATE DIDAKTIKOA:

IKASI, BERDINTASUNEZ MUGAK GAINDITU

GAI ZERRENDA

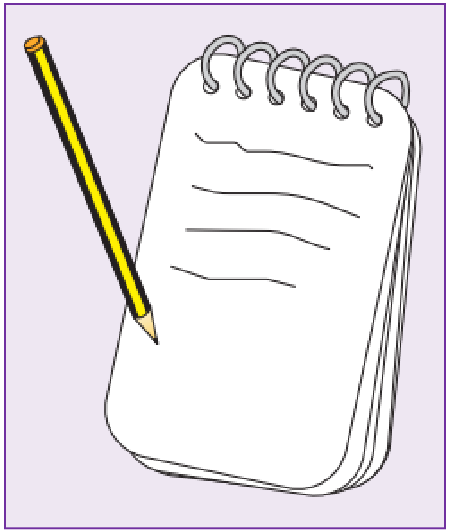

HEZKIDETZA

- Irakaslearen gida
- Familientzat Nahiko! aurkezpena

MATERIALA

- "Trebe eta Tximista" ipuina
- "Bizitza biderkatzeko taula" jolasa
- Ikasleen koadernoa
- Familien koadernoa

HEZKIDETZA, BERDINTASUNERAKO HEZIKETA

Ikasle oro, neska nahiz mutil, generoko rolik gabe: bizitzaren arlo guztietan pertsona osoak eta autonomoak.

Giza Eskubideetan oinarritutako harremanak.

BERDINTASUNA:

- Ikasle guztiek, neskek zein mutilek, norbere autonomia, pertsonen arteko tratu onak eta erabateko hiritartasuna lortzeko heziketa eduki dezaten.
- Errespetuz eta indarkeriarik gabe hazi, sentitu, ekin, ikasi, erabaki eta elkarbizi daitezen.

→ Nahiz arlo pribatuan nahiz publikoan Giza Eskubideak errespetatuz bizi eta elkarbizi daitezen.

→ Arazoak eta auziak biolentzia-eza erabiliz konpondu ditzaten.

→ Emakumeen aurkako indarkeriaren kontra egin dezaten.

LEHEN HEZKUNTZAKO LEHENENGO ZIKLOA

NAHIKO! 1-2 Logoa

Desberdintasunaren semaforo gorriak sexuaren arabera.

Berdintasunaren semaforo berdeak denontzat.

HELBURUA: semaforo berde guztiak guztiontzat, semaforo gorririk gabe.

NIK AHAL DUT:

- **Nire gorputza ezagutu, maitatu eta garatu.**
- **Emozio berriak eta enpatia sentitu. Emozio guztiak sentitu, kudeatu eta partekatu.**
- **Lehen egiten ez nituen gauza asko egin. Jakin-mina izan. Esperimentatu. Ikasi.**
- **Etxeko girotik atera. Harreman berriak egin. Helduen ereduak imitatu ala eredua berritu.**
- **Arreta, umorea, memoria, arrazonamendua eta abar garatu. Aukeratu, erabakiak hartu.**
- **Elkarbizitzako arauak eta balioak ikasi eta erabili. Lagunartekoa eta gizartea eraiki.**

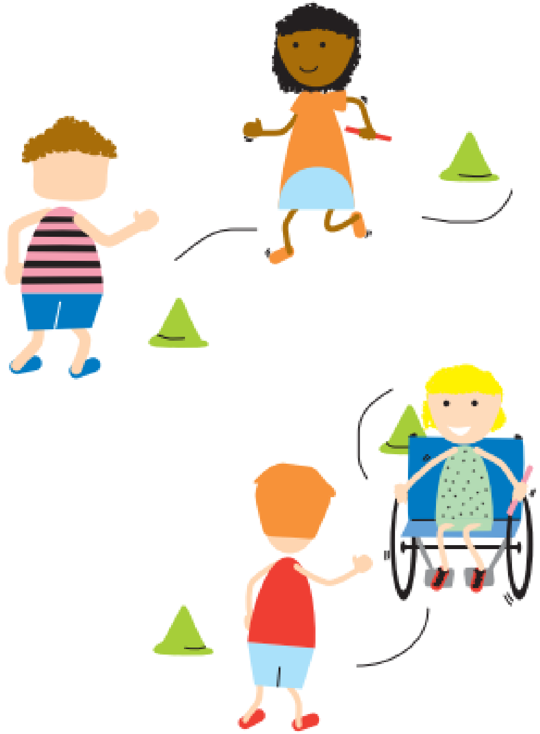

LEHEN HEZKUNTZAKO
2. MAILA

UNITATEAK	JOLASAK	IPUINAK
4. Mugak gainditu, ikastea	Bizitza biderkatzeko taula	Trebe eta Tximista
5. Borondatea. Aukeratu, berdintasunez planak egitea	Zerrenda	Buru eta Sorgin
6. Beste pertsonak, elkarbizitza	Gakoa	Gau bat aterpetxean

4.UD, IKASI:

- Inor ez da ikasia jaio. Edonork ikasi eta trebatu daiteke.
- Gaizki eginez eta hobetuz ikasten da.
- Sexu-mugarik gabe ikasi eta gaitasun pertsonalak garatu.
- "AUKERA BERDINTASUNA!": "Nik ikas dezaket".

IRAKASLEEN FORMAKUNTZA

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

IRAKASLEAREN GIDA:

1. **Berdintasunez mugak gainditu: nik ikas dezaket; zuk, neska, ikas dezakezu; zuk, mutil, ikas dezakezu… ala ez?**

3. **Helburua: aukera berdintasuna. Guk, neskek eta mutilek, ikasten dugu; neskek eta mutilek ikasten dute.**

4. **Materialak eta ekintzak.**

5. **“Trebe eta Tximista” ipuina.**

6. **“Bizitza biderkatzeko taula” jolasa.**

IKASI, BERDINTASUNEZ MUGAK GAINDITU

4 UNITATE DIDAKTIKOA

IRAKASLEAREN GIDA 10

1 MUGAK GAINDITU: NIK IKAS DEZAKET, ZUK, NESKA, IKAS DEZAKEZU, ZUK, MUTILA, IKAS DEZAKEZU... ALA EZ?

Gure ikasle neskak eta ikasle mutilak bizitzen ari diren hazkunde pertsonala modu berezi batean islatzen da era guztietako garapenetan (psikomotorra, intelektuala, emozionala, soziala...) behinbehineko mugak gaindituz, gauza berriak ikasteko nahian. Gakoa berriz, ikasle neskek eta ikasle mutilek ikasteko, beraien gaitasunak garatzeko eta behin-behineko mugak gainditzeko aukera eta baldintza berberak dituzten jakitean datza. Hots, nesken "ikasten dut/ikas dezaket/ikasi nahi dut", mutilen "ikasten dut/ikas dezaket/ikasi nahi dut" horren parekoa den ala ezberdinak diren eta, horrela balitz, zergatik diren ezberdinak. Hau da, nesken "ikasten dut/ikas dezaket" horrek mutilen eduki eta oztopo berberak dituen, esparru berberetan garatzen den eta "ikasten dut/ikas dezaket" horrek gizartean itxaropen berberak dituen.

Eskolako eskarmentuaren arabera, ikasketa batzuk neskei hobeto doazkiela eta beste batzuk berriz mutilei hobeto doazkiela dirudi. Egoera honek galdera bikoitza planteatzen digu: zergatik gertatzen den hau eta zer egin behar dugun egoera honen aurrean.

BEHAKETA: NORK IKASTEN DU ZER?

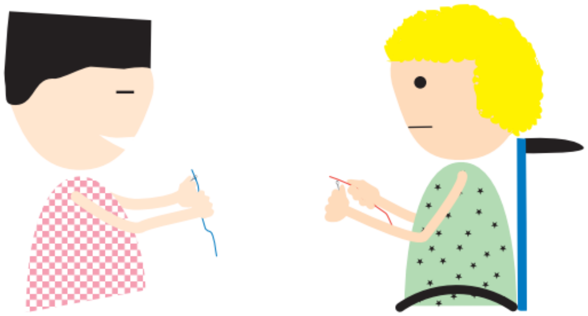

“IKASTEN DUT”:

NESKEK ETA MUTILEK BERDIN?

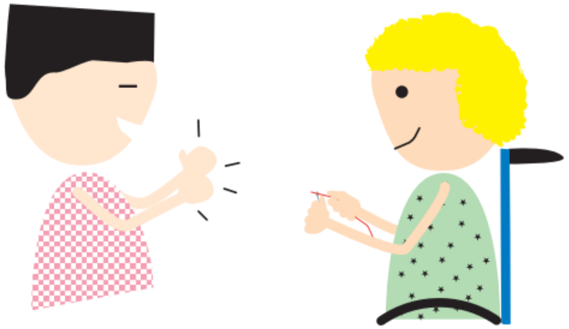

- Aukera eta baldintza berberak?
- Ikasketa berberak arlo berberetan?
- Gizartearen onarpen eta balio berberarekin.?
- ikasteko semaforo gorri berberak? Semaforo berde berberak?

GURE GIZARTEAN

- Orokorrean, neskek eta mutilek ez dituzte ikasketa berdinak egiten.
- Orokorrean, gure gizarteak neska eta mutilentzat ikasketa “normal eta natural” ezberdinak bereizten ditu.

Neska eta mutilentzat semaforo berde berberak:

→ Semaforo gorriak (debekuak) aurkitu eta itzali.

→ Semaforo berdeak (baimenak) guztientzat piztu.

MITO ETA AURREIRITZI UGARI

"HORRETAN MUTILAK NAGUSI"

"BEREZKOA DUTE"

"HOBEAK DIRA"

"HORRETARAKO NESKEK ESKU BEREZIA DUTE"

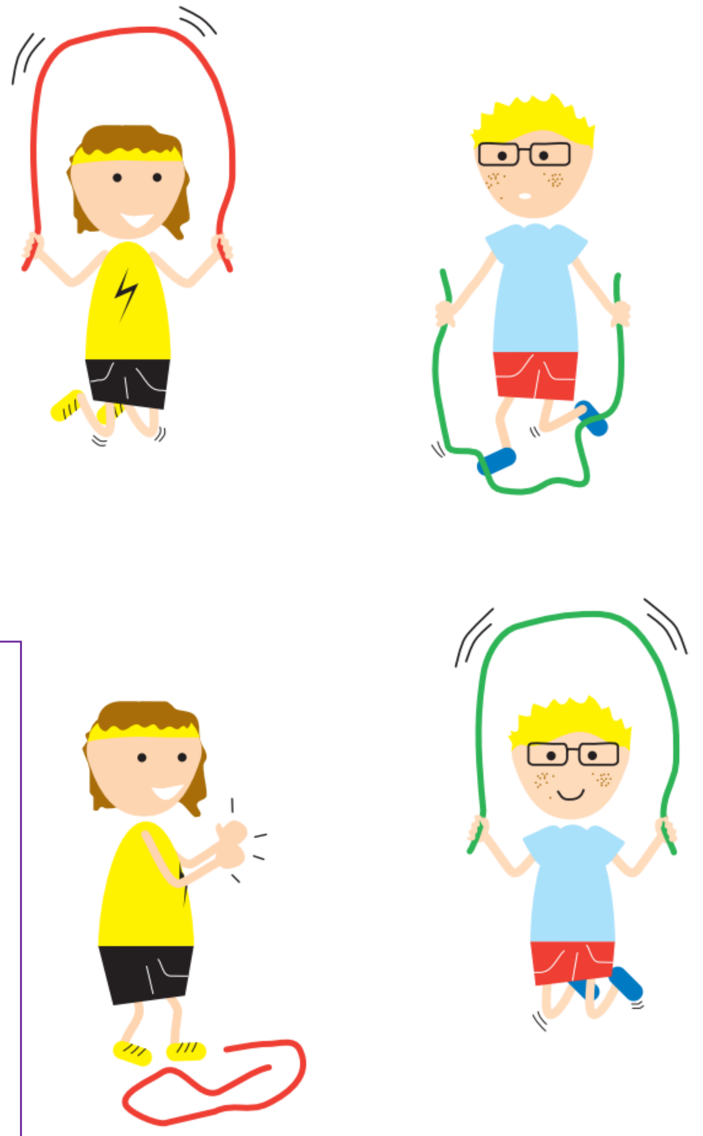

- → **Gizarteak bultzatuta, neskek ikasten dute: konstantzia, ordena, garbitasuna, higienea, zainketa, enpatia, komunikazioa, adeitasuna, erantzukidetasuna, ahalegina… Ikasketa "femeninoak".**

- → **Gizarteak bultzatuta, mutilek ikasten dute: ausardia, adorea, azkartasuna, intentsitatea, originaltasuna, arinkeria, asertibitatea… Ikasketa "maskulinoak".**

HELBURUA: SEMAFORO BERDEAK GUZTIONTZAT

IDENTIFIKATU ETA AZTERTU GURE GIZARTEAN:

- Mutilek ikasi "ezin dituzten/ohi ez dituzten" ikasketak.
- Neskek ikasi "ezin dituzten/ohi ez dituzten" ikasketak.
- "Soilik" mutilek ikasi ahal/ohi dituzten ikasketak.
- "Soilik" neskek ikasi ahal/ohi dituzten ikasketak.

SEMAFORO BERDE GUZTIAK GUZTIONTZAT!

→ Berdintasunez ikasten ikasi: neska eta mutil bakoitzaren ikasketak errespetatu eta onartu sexua kontutan hartu gabe.

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

HELBURUA: BERDINTASUNEZ IKASI

GENERO ESTEREOTIPOEN MUGARIK GABE IKASI:

→ Mugarik gabe ikastea zer den jakitea: bizitzaren arlo guztietan ikasi, bizitzaren arlo guztietarako ikasi.

→ Garapen integrala lortzeko ikasketak: ikasketa “femeninoak” + ikasketa “maskulinoak”.

→ Pertsona bakoitzaren gaitasun eta ezaugarrien arabera ikastea, ez “neska” ereduaren arabera edo “mutil” ereduaren arabera.

→ Beti ikasi daitekeela ikasi. Dena ikasi daitekeela ikasi. Nahi dena ikasi daitekeela ikasi.

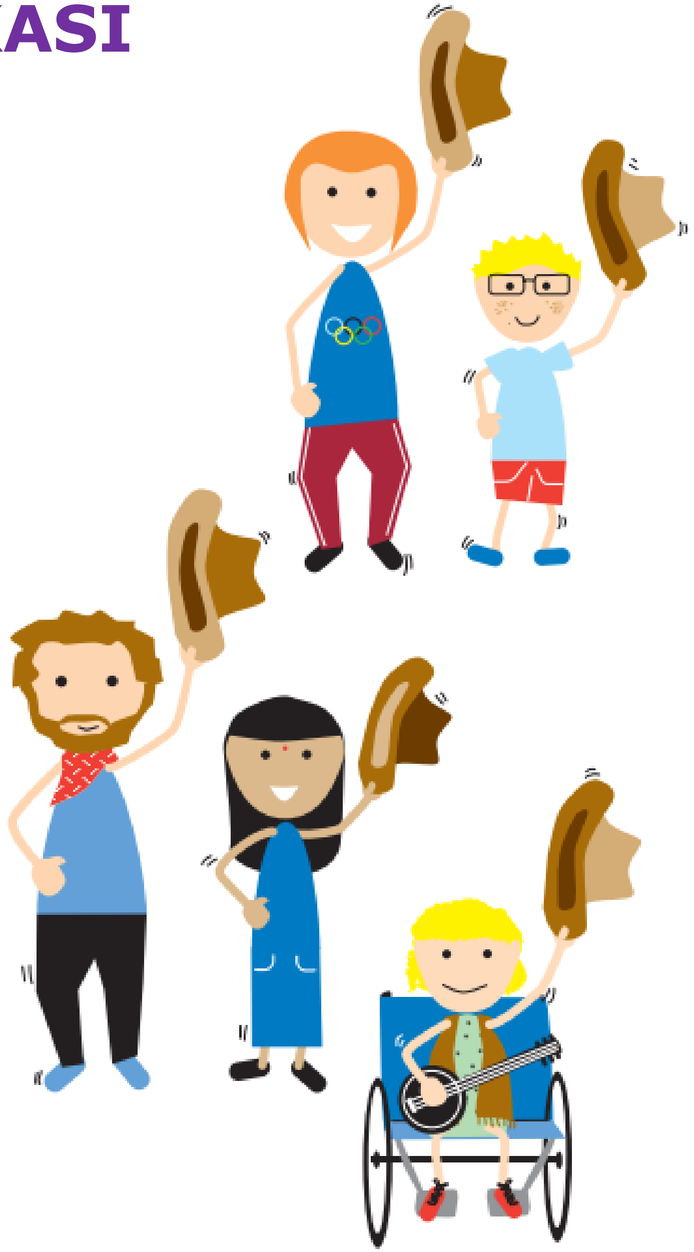

HIRUHILEKOAREN ANTOLAKETA

Unitate didaktikoaren materiala hiruhilekoan zehar erabili

PAUSOAK:

→ **Hasieran:**

- Familiei Nahiko! programaren aurkezpena.

→ **Asteroko saioetan ikasleekin:**

- "Trebe eta Tximista" ipuina landu.
- "Bizitza biderkatzeko taula" jolasa ezagutu, landu eta jolastu.
- Ikasleen koadernoa bete, ipuina eta jolasa barneratzeko. Zatika egiten joan daiteke.

→ **Eskolan landu ondoren:**

- Familien koadernoa etxera bidali etxekoekin landu, hausnartu eta partekatzeko. Zatika egiten joan daiteke.
- Ez da "etxeko-lana", ez da eskolan "zuzenduko". Erabileraren eta etxean lortutako giroaren jarraipena egingo da.

FAMILIEI AURKEZPENA

INFORMAZIOA, SENTSIBILIZAZIOA ETA ELKARLANA:

- "Nahiko! LH-4 familiak" pdf-ko aurkezpen lagungarria erabil daiteke.
- Ikasleen lana azaldu: unitate didaktikoaren edukiak, helburuak eta materialak (ipuina, jolasak, kantak...).
- Hiruhileko familien koadernoa: helburuak. Lantzeko irizpideak. Ariketa motak eta adibideak. Eskolan egingo den jarraipena.

tratu txarrak / maltrato — NAHIKO! 1-2 — berdintasuna / igualdad

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

EUSKO JAURLARITZA — GOBIERNO VASCO

"BERDINLAND"

BAZEN BEHIN...

- Emakume eta gizonen berdintasunaren ikuspegitik eredu positibo eta anitzak.
- Gure gizartean ohiko egoera eta pertsonai estereotipatuen alternatiba berdinzaleak.
- Ikasleen adineko neska-mutil lagun taldea eta beraien eguneroko bizipenak.
- Ipuin bakoitzean kanta bat eta taldeko neska eta mutil baten protagonismoa eta lidergoa.

"TREBE ETA TXIMISTA" IPUINA

IKASKETA OSO EZBERDINAK GUZTIENTZAT:

- TXIMISTA, neska kirolaria, jardun fisikoetan nabarmentzen dena.
- TREBE, mutil abila, eskulanean eta joskintzan nabarmentzen dena.
- Bien esaldi maitagarriena "Ni ez naiz jakinda jaio. Ikasi egin dut!"
- Biek lidergoa partekatzen dute ikaskideen partehartze eta ikasketekin.
- Pertsonaia guztiek nahi eta ahal dutenaren arabera ikasi eta ematen dute. Guztiak onuragarriak elkarrekin bizitzeko.

tratu txarrak · maltrato · NAHIKO! 1-2 · berdintasuna · igualdad

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

EUSKO JAURLARITZA · GOBIERNO VASCO

IPUINA LANDU

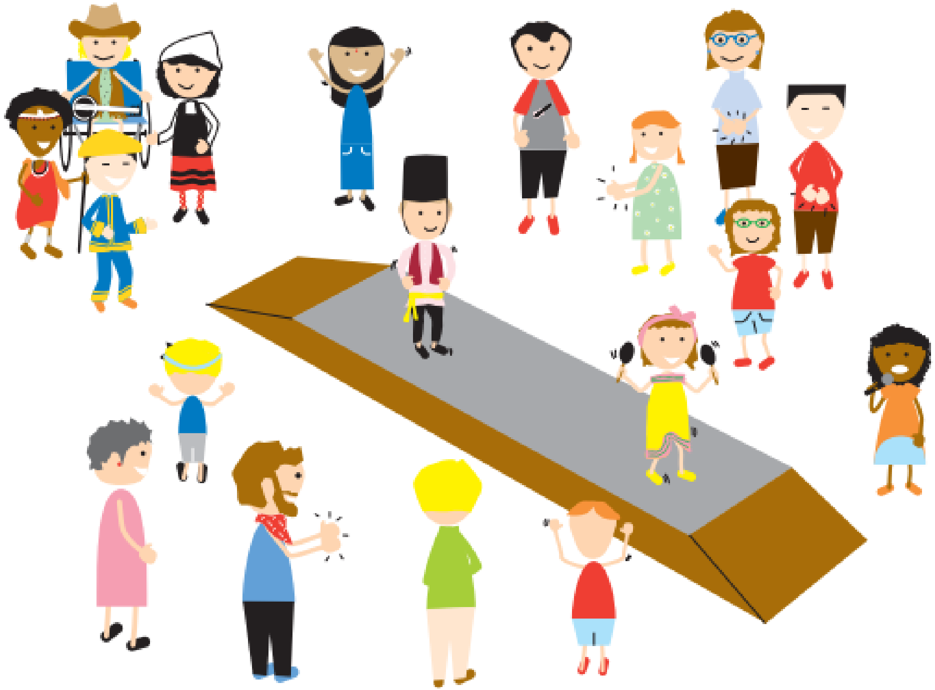

Egunerokotasunarekin lotu.
Hausnartu, eztabaidatu.
Ipuina jarraitu, aldatu...

JARDUERAK:

- Ipuina ikusi eta entzun (bideo-ipuina) edota irudiak eta testuak ikusi eta irakurri (pdf artxiboa).
- Zer gustatu, zer ez, zerk harritu...? Zergatik?
- Gure gelan, gure herrian, horrelako neskak daude? Zergatik? Nolakoak dira? Eta mutilak? Zergatik? Nolakoak dira?
- Zergatik jokatzen du horrela pertsonaiak? Neska delako? Mutila delako? Bere ogibidearengatik? Bere nortasunarengatik?
- Zer nahiko genuke ikasi, entrenatu, trebatu? Zergatik? Ahal dugu egin? Zergatik?

ONLINE JOLASAK

JOLASTU, BIZIARAZI, AZTERTU, HAUSNARTU:

- Lan-talderako materialak.
- Eguneroko egoerak, sentsazioak, bizipenak, sentipenak, harremanak... biziarazi eta gogoratu.
- Galdetu, aztertu, hausnartu, ulertu, eztabaidatu, adostu, iradoki, aldatu...
- Ondorioak, alternatibak, aldaketak...

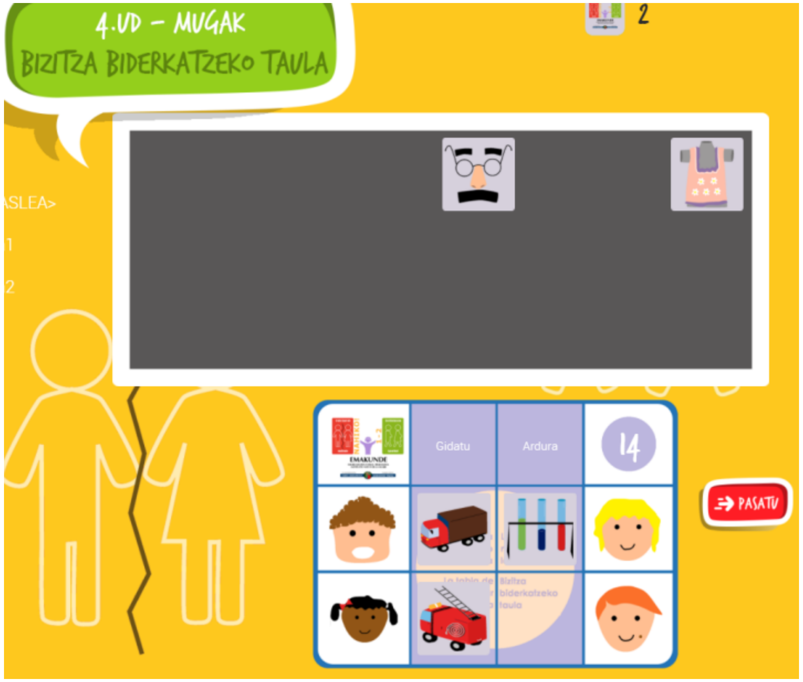

JOLAS BAKOITZAK 3 ATAL:

- Hasierako tutoriala (azalpena)
- JOLASA
- Bukaerako laburpena (hausnarketa)

HASIERAKO TUTORIALA

ERABILERA:

- Jolasa ezagutzeko.
- Non dago tutoriala?
  - Lehenengo zikloko jolasetan (LH1 eta LH2) irakasleari alta ematerakoan azaltzen da.
  - LH3tik aurrera berriz, ikasle bezala alta ematerakoan azaltzen da.
- Lehen partidetan talde osoarekin erabil daiteke eta gero taldeka edo banaka.
- Tutoriala saltatzeko aukera dago botoi gorriari emanez. Adibidez, jolastu den lehen partidetan jadanik tutoriala egin bada eta jolasa jadanik ondo ezagutzen denean, ez da beharrezkoa berriro egitea.

BUKAERAKO LABURPENA

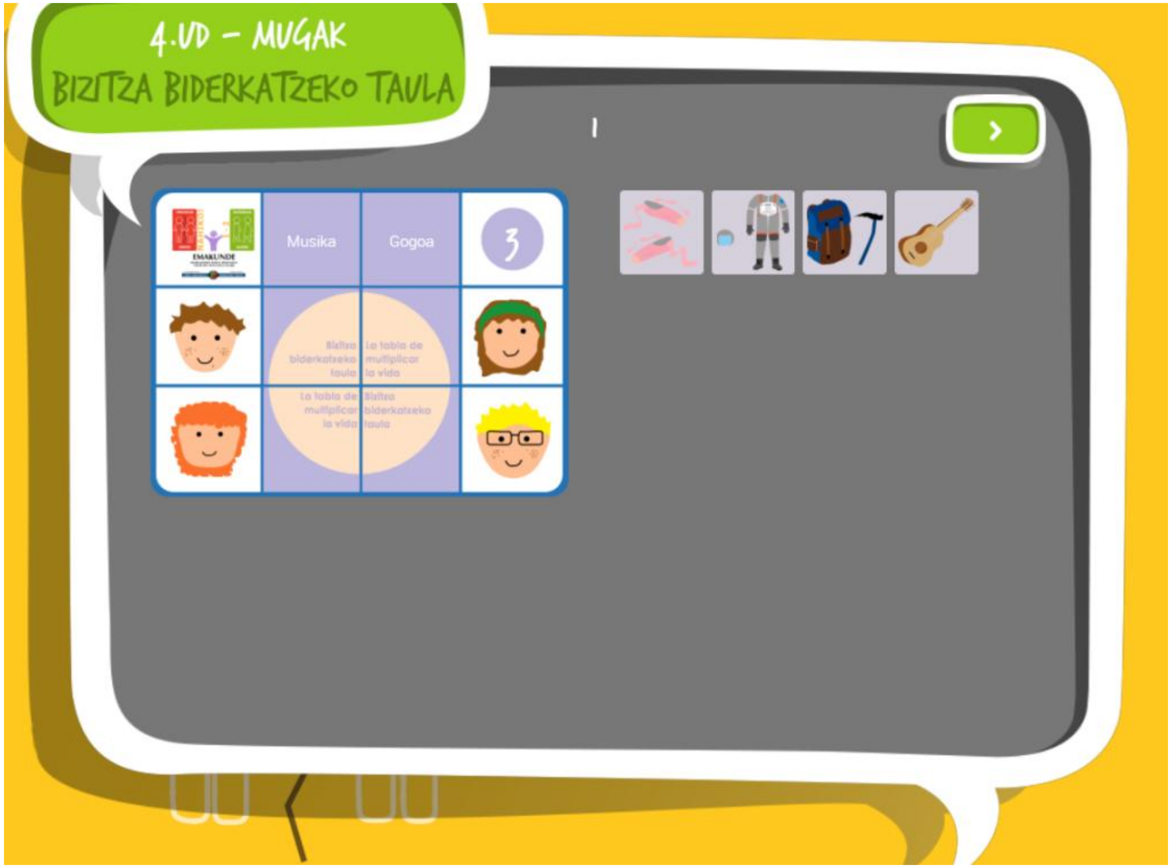

ERABILERA:

- Partidaren emaitzak aztertzeko eta kontzeptuak finkatzeko.
- Non dago laburpena?
    - Jokalari bakoitzari azaltzen zaio partida amaitzerakoan.
- Lehen jokaldietan talde osoarekin erabil daiteke eta gero taldeka edo banaka.
- Laburpeneko galdera batzuk jolastutako partidaren araberakoak dira.

ONLINE JOLASEKIN JARDUERAK

1.- JOLASTU AURRETIK, JOLASA EZAGUTU:

- Kartak eta fitxak ezagutu, marrazkien eta hitzen esanahia argitu…
- Irizpide anitzak erabiliz fitxak antolatu eta sailkatu. Pertsonaien ezaugarri komunak edota ezberdinak identifikatu.
- Kartak kopiatu eta hormairudiak egin elkarren artean erlazionatuz, osatzen dituzten testu edo irudiak gehituz. Egungo albisteekin edota gertaerekin erlazionatu.
- Nork bere burua edota beste pertsonak errespetuz ezagutu eta deskribatzeko hitzen zerrenda osatu. Erabiltzen al ditugu hitz batzuk neskentzat eta beste batzuk mutilentzat? Zergatik?
- Hitz berrien hiztegi txikia egin. Hiztegia irudi, adibide, egoera edo esaldiekin lotu…
- Karta edota fitxa berriak sortu.

2.- JOLASTU ONDOREN, HAUSNARTU:

- Egindakoa aztertu, zalantzak argitu…
- Jolas amaierako online laburpena bete.
- Ezkerreko laukiko ariketak egin.
- Ikasleen koadernoko ariketak egin.

tratu txarrak NAHIKO! berdintasuna 1-2 maltrato igualdad
EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

"BIZITZA BIDERKATZEKO TAULA" JOLASA

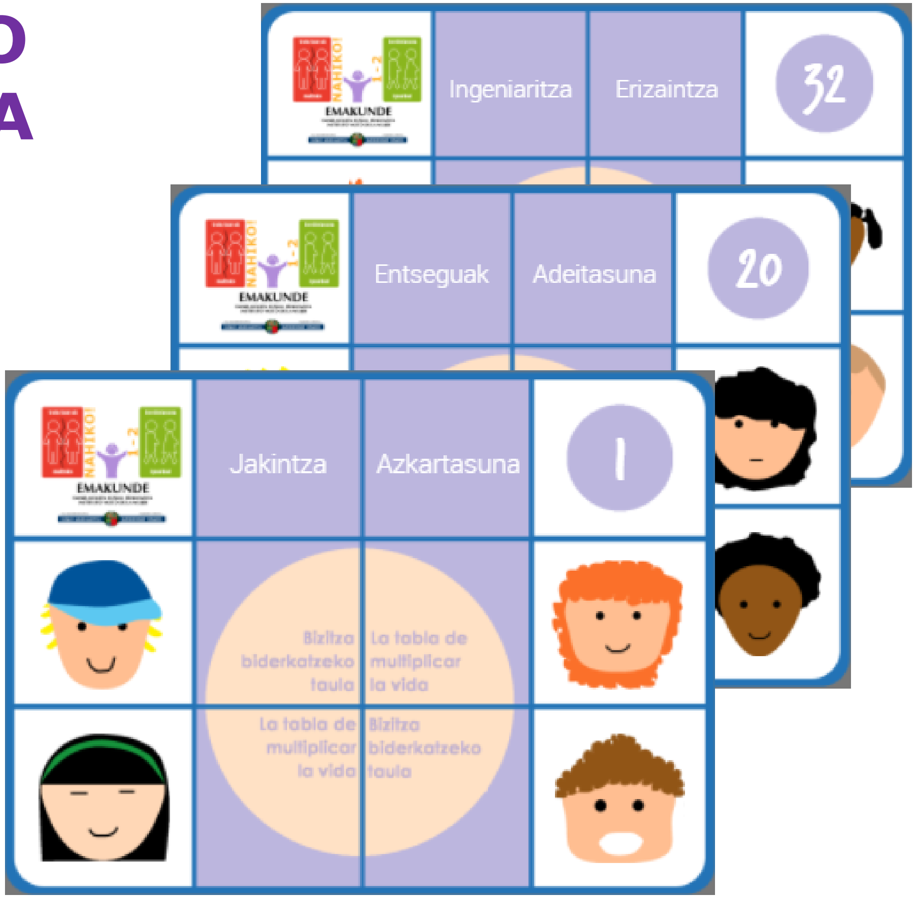

32 TAULA:

- Berdinlandeko 4 pertsonaia, bi neska eta bi mutil, eta bi ikasketa taula bakoitzean.
- Denetara 64 ikasketa ezberdin.

128 EMAITZA

- 128 fitxa, hainbat lorpen, jarduera… irudikatzen dituztenak.

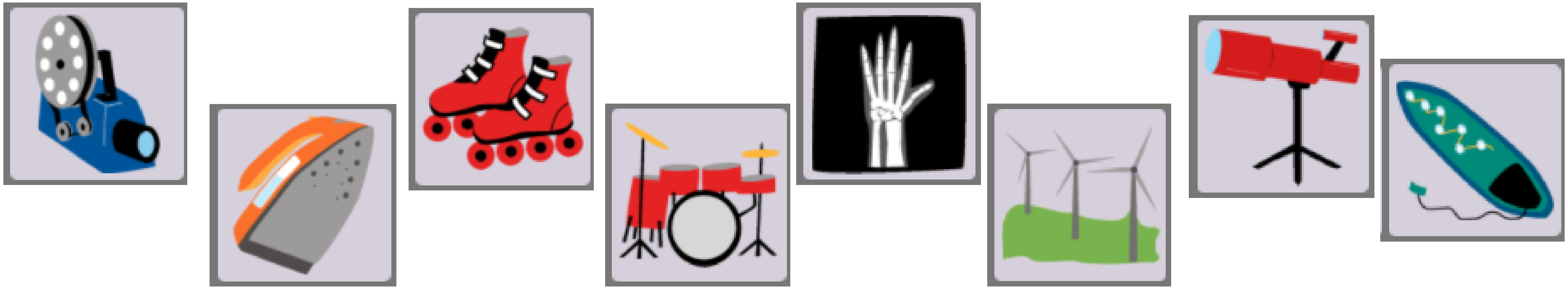

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

BIZITZAREN ESPARRUETAN BIZITZA BIDERKATU

Bizitza biderkatzeko taulak:
P (pertsona) **x I** (ikasi) **= B** (bizitza)

Guztiok, egokiak diren ikasketak biderkatuz (zaindu, jakintza, ekonomia...) bizitzaren esparru guztietan lortu ditzakegun emaitzak, onurak eta lorpenak.

Esparruak:

- Etxea: zainketa, familia...

- Lana: enplegua, lanbideak...

- Gizartea: aisia, zaletasunak, lagunak...

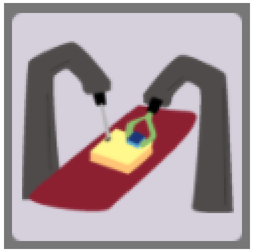

JOLAS ARAUAK 1

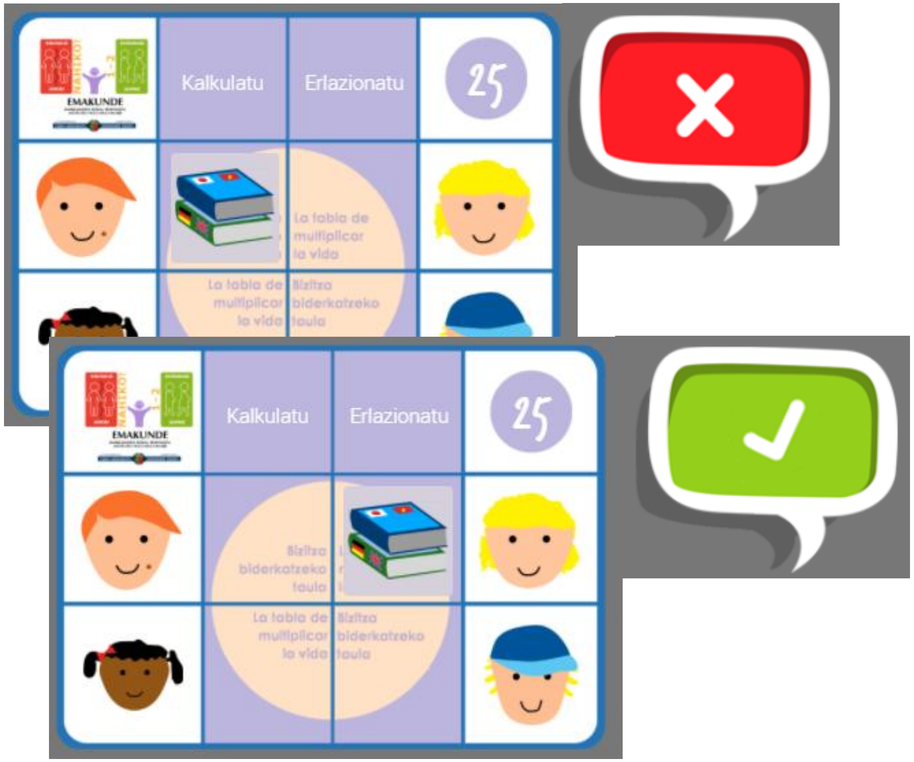

Biderkatzeko taula osatu:

ikasle bakoitzak bere taulan 4 fitxa egoki kokatu.

P (pertsona) **x I** (ikasi) **= B** (bizitza)

*** Online jolasaren hasierako tutorialean zehatz-mehatz azalduta**

JOLAS ARAUAK 2

Adibidea

IKASLEEN KOADERNOA

Landutako ipuin eta jolasei buruzko ariketak

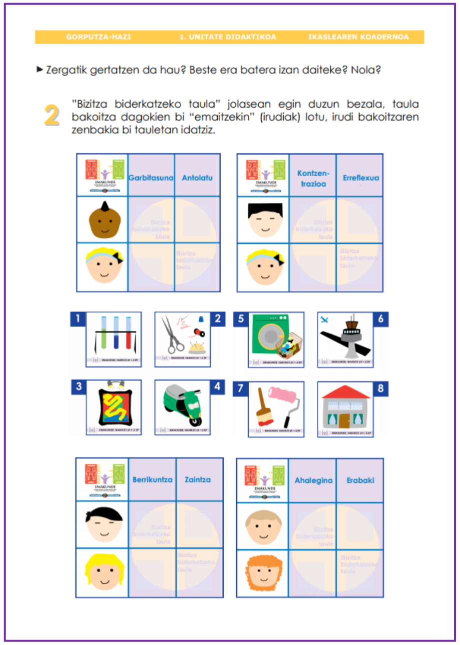

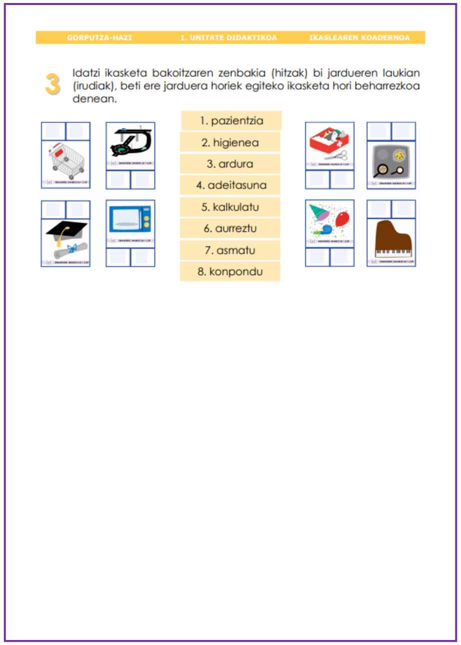

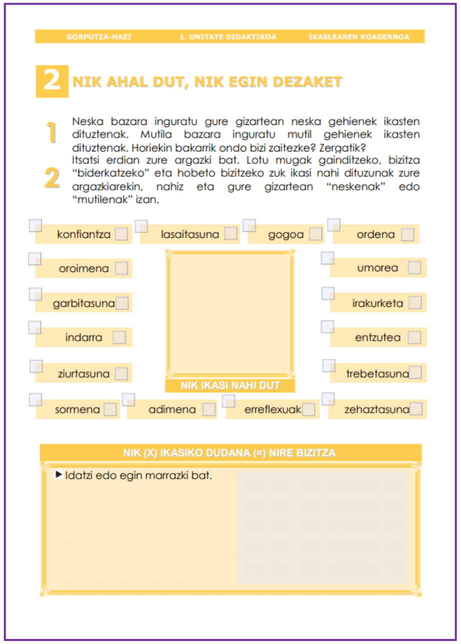

HITZ EGIN, HAUSNARTU, BARNERATU, LABURTU:

- Hitzak eta marrazkiak markatu ("X" idatzi...).
- Hitzak marrazkiekin lotu (zenbaki bera idatzi).
- Kantaren esaldien hutsuneetan hitzak idatzi.

PDF betegarriak

FAMILIEN KOADERNOA

Landutako ipuin eta jolasei buruzko ariketak

IKASI, BERDINTASUNEZ MUGAK GAINDITU
4 UNITATE DIDAKTIKOA
IZENA:
FAMILIAREN KOADERNOA 4

1 Bete hutsuneak esaldi hauek erabiliz. ikasiz berdinez | pertsonarik zinez | ikasi eginez | ekin ta ekinez

Kirolari nahiz joztun

Ez da jakinda jaio

mugak gainditzeko

neskak eta mutilak

2 Erakutsi etxekoei Trebe eta Tximistaren kanta.

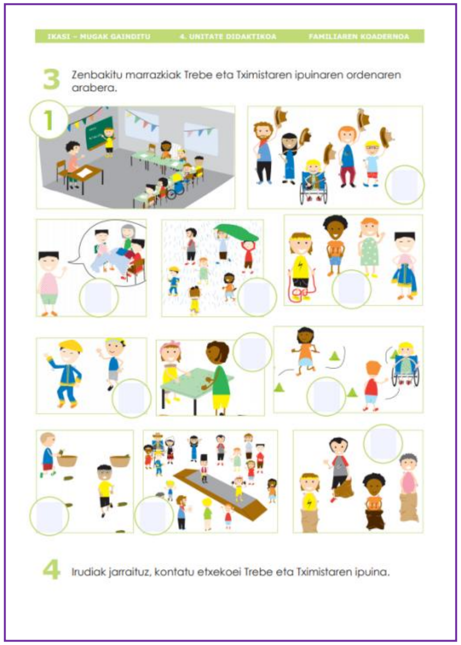
IKASI – MUGAK GAINDITU | 4. UNITATE DIDAKTIKOA | FAMILIAREN KOADERNOA

3 Zenbakitu marrazkiak Trebe eta Tximistaren ipuinaren ordenaren arabera.

4 Irudiak jarraituz, kontatu etxekoei Trebe eta Tximistaren ipuina.

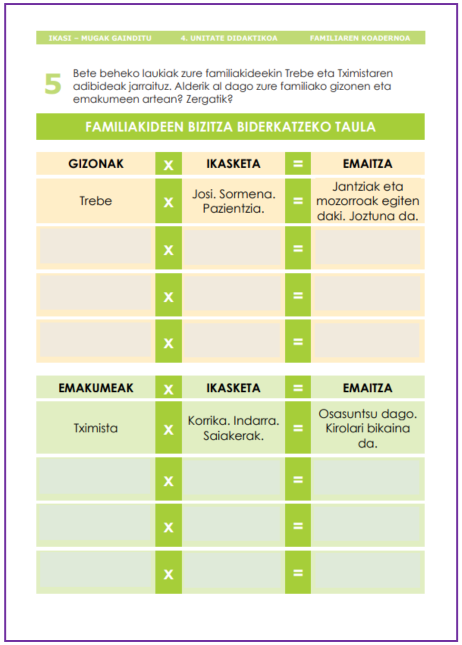
IKASI – MUGAK GAINDITU | 4. UNITATE DIDAKTIKOA | FAMILIAREN KOADERNOA

5 Bete beheko laukiak zure familiakideekin Trebe eta Tximistaren adibideak jarraituz. Alderik al dago zure familiako gizonen eta emakumeen artean? Zergatik?

FAMILIAKIDEEN BIZITZA BIDERKATZEKO TAULA

GIZONAK	X	IKASKETA	=	EMAITZA
Trebe	X	Josi. Sormena. Pazientzia.	=	Jantziak eta mozorroak egiten daki. Joztuna da.
	X		=	
	X		=	
	X		=	

EMAKUMEAK	X	IKASKETA	=	EMAITZA
Tximista	X	Korrika. Indarra. Saiakerak.	=	Osasuntsu dago. Kirolari bikaina da.
	X		=	
	X		=	
	X		=	

IKASI – MUGAK GAINDITU | 4. UNITATE DIDAKTIKOA | FAMILIAREN KOADERNOA

6 Zer ikasi behar da bizitzan emaitza hauek lortzeko? Zeintzuk ikas ditzake mutil batek eta zeintzuk neska batek? Zergatik?

1. Jakintza.
2. Gogoa.
3. Ordena.
4. Hizkuntzak.
5. Garbitasuna.
6. Abiadura.
7. Ziurtasuna.
8. Antolatu.
9. Gidatu.
10. Arreta.

Gogoratu
- Gizarteak ikasketa ezberdinak baimendu, espero eta saritzen die mutilei eta neskei.
- Gizartearen muga horiek gabe, neskek eta mutilek gauza bera ikas dezakete eta antzeko emaitzak lortu.
- Gure seme-alabek gaur ikasten dutena izango dira etorkizunean.
- Berdintasunez ikastea neska eta mutil bakoitzaren ikasketak baimendu, motibatu eta laguntzea da, sexuaren araberako semaforo gorririk gabe.

PDF betegarriak

HITZ EGIN, HAUSNARTU, ADOSTU:

- **Testuaren esaldien hutsuneetan hitzak idatzi.**
- **Ipuinaren marrazkiak zenbakitu. Ipuina kontatu. Kanta erakutsi.**
- **Hitzak eta marrazkiak markatu ("X" idatzi, zenbaki bera jarri…).**

FAMILIEN KOADERNOAREN ERABILERA

PAUSOAK:

1. Familiei Nahiko! aurkezteko bileran koadernoak eta beren erabilera azaldu.
2. Eskolan landu ondoren, familiei koadernoak bidali: USBan, e-mailez, eskolako web-ean ala plataforman zintzilikatu, inprimatuta banatu...
3. Koadernoa erabili etxean elkarrekin hitz egin, partekatu eta hausnartzeko.

GARRANTZITSUA: TOPAGUNEA DA ETA EZ “EGINBEHARRA”

→ Eskolako lanetaz hitz egiteko eta hausnartzeko aukera.
→ Elkar ezagutzeko eta harremanak sendotzeko aukera.
→ Esperientziak, sentimenduak, balioak, erabakiak... BIZITZA partekatzeko aukera.

→ Ez dira erantzun bakarra eta egiteko modu bakarra duten ariketak.
→ Ez da beharrezkoa dena idaztea, dena erantzutea eskolara bidaltzeko.
→ Helburua, familian erabiltzea da, eskolaren laguntza eta jarraipenarekin.

ONLINE MATERIALA ERABILTZEKO INFORMAZIO GEHIAGO

"ONLINE JARRAIBIDEAK" pdf-a

- Irakasleak materiala eta jolasak ezagutzeko pausoak.
- Ikasleek materiala eta jolasak ezagutzeko pausoak.
- Jolasak erabiltzeko pausoak.
- Hausnarketa: jolasaren laburpena eta koadernoak nola erabili.
- Online jolasteko ohar teknikoak.
- Irakaslea eta ikasleak online jolasetan alta emateko pausoak.
- Nabigatzailean leiho independienteak nola sortu.

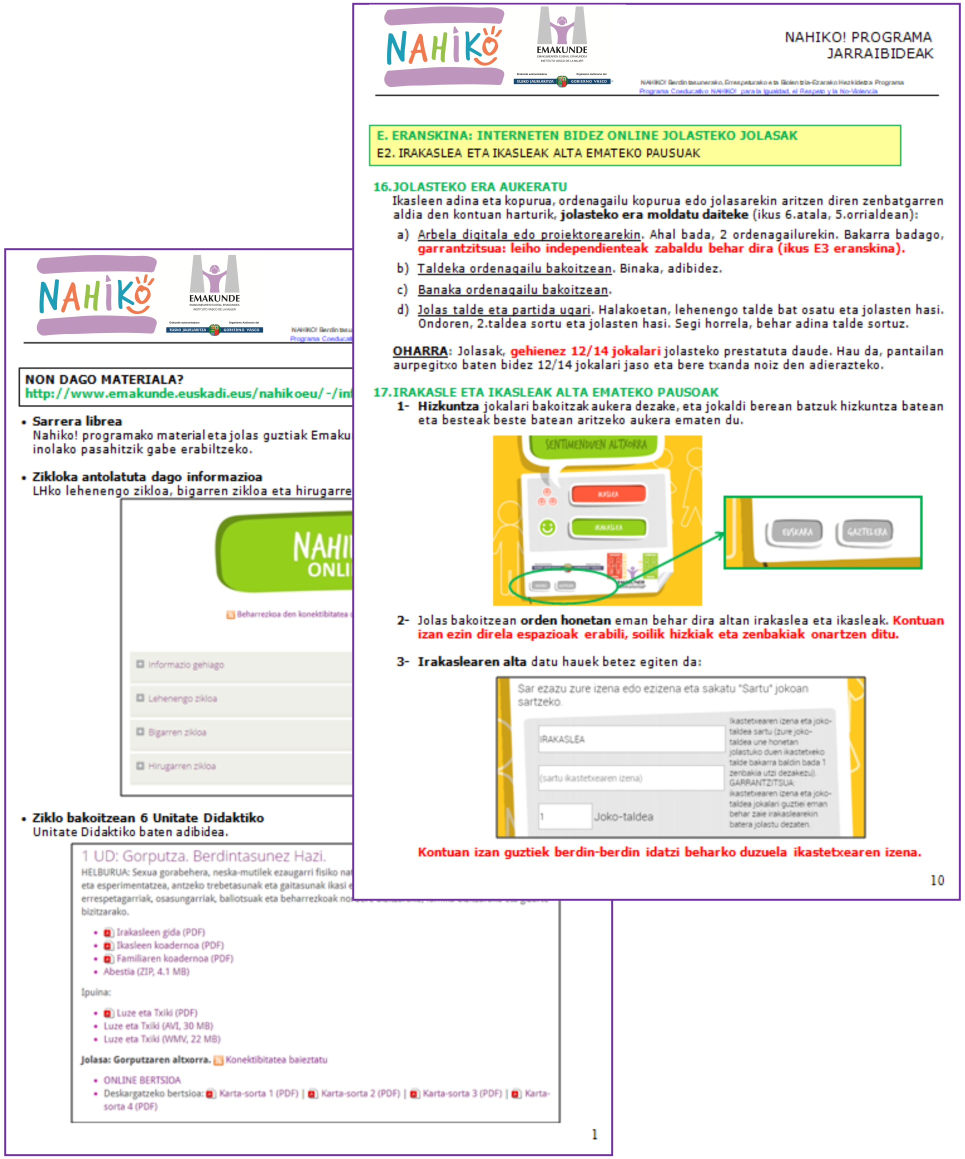

NAHIKO

EMAKUNDE

EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA

INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

Erakunde autonomiaduna

EUSKO JAURLARITZA

Organismo Autónomo del

GOBIERNO VASCO